

Ми ще повернемося!

СПЕЦІАЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Ч. 20, жовтень-листопад 1957 р.

ОРГАН СПЕЦІАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ПРИ ЦК УРДП

Ціна 40 пф.

Сорок років комуністичного панування в СРСР — це сорок років нещастя, безправ'я й злиднів для кількох поколінь підсоветських людей!

Для Хрущова й компанії сорокріччя „жовтня“ — це день тріумфу цієї ніщоти, піднесення її з міщанського запічку до майже імператорських високостей. Для всіх же трудящих СРСР — це день відзначення їхньої трагедії!

Ціна героям

(РЕФЛЕКСІЯ ДО Сорокріччя „жовтня“)

Це тільки можливе в СРСР, в хвалебній соціалістичній Аркадії, — щоб трактувати героя як отого достославного „мавра“, що „зробив своє діло й може йти геть“. І це тема якраз підходяща до сорокріччя т. зв. „жовтня“. Це з нагоди цього примильного ювілею варто всім героям СРСР, орденоносним і безорденним, і безногим та безруким, що віддали свої руки й ноги, свою відвагу й свої здібності за „торжество комунізму, лєнінської партії й її славного ЦК“, — озирнутися в цей день — за що ж боролися?

С над чим пригадується. Якраз до сорокріччя „жовтня“ ЦК КПСС на чолі з Хрущовим дало якнайскрапівшу тему всім для роздуми: це усунення й моральне знищення, чи пак цілковите розамуніщення найбільшого з героїв СРСР — маршала Жукова.

З Жуковим постулено якраз так, як з отим „мавром“. Ще недавно він був найбільш „шанованою“ й „любленою“ людиною в партії та в уряді. Ще недавно з ним рахувалися всі вожді КПСС, вклоняючись перед ним, як перед великим героєм СРСР бо... бо за Жуковим стояла опінія всього народу, що справді шанував цього героя другої світової війни. Можна з певністю сказати, що в народних масах авторитет Жукова стояв набагато вище авторитету Хрущова й усієї хрущовської зграї. Але може саме тому для Жукова раптом і не вистарчило місця на комуністичному Олімпі. Відомо, що в спілці тваринній боротьбі комуністичних проводирів, сталінських послідовників, за владу не гребується ніякими засобами та що в цій боротьбі ім'я, честь і життя людини нічого не варті. І це найкраще тепер продемонстровано на Жукові. Герой СРСР буквально в кілька годин обернувся в ніщо, в зеро. Більше того — він позначу хрущовсько-сталінської чародійної палички в одну мить з народного героя обернувся в діаметрально протилежність — у ворога народу, в ворога „партії й уряду“. Ні, спершу його Хрущов використав у своїй боротьбі проти групи Маленкова—Молотова, використав його ім'я, його авторитет і славу героя, використав ганебно, як „мавра“, а тоді вже в кілька хвилин запхнув на „ща“. І всі ордени, чини, слава героя, всі гарантії та всі лєнінські орденський маєстат виявилися нічого не вартими, — облудна сталінська мішура.

Очевидно, це не новина й не перлина в СРСР, що героям революції стінають голови масово, сотнями за один черк, — і убивано їх не тільки фізично, а й морально знищувано, зтирають геть з землі й з людської пам'яті. Але коли взяти до уваги т. зв. „новий курс“ нового, посталінського керівництва в партії й в СРСР, то це може видатися кричущою новиною, певно порушенням обіцянок Хрущова й компанії про „демократизацію“, про привертнення „революційної законності“ та про гарантії прав совєтським громадянам. Виявляється (виявилось давно вже, але на цьому прикладі особливо кричуще), що всі ті обіцянки й гарантії нічого не варті, що то була чисто сталінського типу.

Герой СРСР в одну мить обертається в пляму, в зеро. І то не якийсь такий собі звичайний герой, а найзаслуженіший серед заслужених. Що ж тоді говорити про малих людей, про звичайних сірих героїв, отих, що повзають по всіх просторах СРСР, отих, що повіддавали свої руки й ноги, очі й щелепи за інтереси народу взагалі, а зокрема за інтереси комуністичної системи, і тепер без ніг і без рук повзають по совєтській землі, по всіх „неосяжних просторах“ і старцюють... Ціна цих сірих, хоч усе орденоносних, героїв і зовсім мала. Для народу вони ще герої, але для партії вони „маври“, що „зробили своє діло й можуть собі йти геть“. І вони пішли геть, — їх скинено з рахунку. Вони повзають по вулицях і по поїздах, стовбачать по станціях і підворотнях, грають на гармоніках і балабайках — і старцюють, просять крихту хліба за свій героїзм... І їх немає, і не буде, на пишних ювілейних парадах сорокріччя з нагоди „перемог“ комунізму, з нагоди „історичних перемог“ лєнінської партії та її проводу, — бож комуністична партія пригрозилася їм інші почесті й інші паради... Це ж їх, героїв-жебраків, у першу чергу сто-

Віт. БЕНДЕР

Не розбери-бери

Кандидат філософських наук — хоч і не найвищий, все ж високий учений ступень. Голова людини з цим титулом не обов'язково мусить бути колодязем мудрости. Але й будь-кому цього титулу дисертаційні комісії не дають. Це — вчений ступень і посідач його мусить мати прикмету глибокого проникання в річ чи речі. А вже асоціювати чи синтетувати окремі поняття, то це обов'язок не лише кандидата наук, а кожної людини з середньою освітою.

Та, читаючи „Радянську Україну“, створюється враження, що совєтський учений-філософ насамперед мусить бути комуністом і нераспівувачем буття дна, складених у Кремлі, глибоше не застановляючись над суттю набраних у куплетях слів. І совєтський кандидат наук починає асоціювати терміни, які не змішуються, як олія й вода, і розділювати поняття, які по-своєму визначенню майже тотожні.

От візьмим такий уступ з лекції кандидата філософських наук І. Кравцева „Антинародний характер сучасного ревізйонізму“, надрукований у „РУ“ за 16 жовтня: „Не меншу небезпеку для світового комуністичного руху являє собою догматизм, який кінець-кінцем веде до ревізйонізму. Догматизм, доктринерство, консерватизм породжують повним забуттям діалектики, прагненням чіплятися за теорію вчорашнього дня, спробою перетворити теорію в мертву схему, в набір готових формул і догматів... Догматизм веде до ідеологічного розроблення робітничої класи. Революційна практика не стоїть на міс-

ці, вона розвивається. Отже, повинна розвиватися й революційна теорія...“

Прозаналізуємо хоч поверхово цей куплет. Виокремимо вгорі слова й фрази влегшати нам орієнтацію.

Консерватор — це людина, що установлену традицію вважає за свято; ревізйоніст — людина, що намагається переглянути й змінити певні традиції й установленості; доктрина — це те, що в даний момент поширюється через настійливе вчення, отже, доктринерство — це форсування цього вчення; догма — установлена думка, а догматик — це той, що її дотримується.

Як показує наведена вгорі цитата, правдивіший комуніст не сміє толерувати носіїв цих визначень; він мусить нещадно їх поборювати, вважати їх смертельними ворогами комунізму. І ось совєтський комуніст, у даному випадку, київський комуніст, мусить витренувати в собі справді подивлягідне чуття, щоб орієнтуватися, хто вороги, а хто приятелі. Це такий труд, що хист екілібриста на дріт видається просто нічим.

Уявіть собі, що ви мешкаєте в Києві й є комуністом, і при цьому ревню до тримусетеса букви, що 40 років назад прокламувалася, можливо самим Лєніном, як альфа комунізму. Здається, ніби все в порядку, ви є чистим лєнінцем. Але ж у даному випадку ви вважаєте „установлену традицію за святоще“. Це ж консерватизм! Ой, леле!

Якщо б ви хотіли переглянути якусь засаду, який пункт вчення і внести в нього відповідну поправку, щоб, як

Далі лянують історію КПСС

У лютому минулого року, на XX з'їзді КПСС, Мікоян, Суслов та інші видатні члени керівництва партії багато говорили про серйозні недоліки у вивченні історії партії. Вони закликали тоді істориків відмовитися насамперед від так званого „ликування“ фактів, в чому обвинувачували „Короткий курс історії“ партії.

Промова Мікояна, наприклад, на XX з'їзді КПСС викликала, як говорилося в пресі, „бурихливий, довготривалий оплески“ всіх делегатів. Слівчить, з'їзд був повністю згідний з Мікояном. Але що з усього цього вишло?

З часу з'їзду минуло понад півтора року. Ні в одній історичній статті, яка вийшла за цей період часу, правди, справжньої правди про історію партії прочитати не можна „Лякування“ історії триває далі. Ні в одній з історичних розвідок, опублікованих до сорокріччя „жовтня“, ні слова не говориться, приміром про ролі в „жовтневих“ подіях таких видатних більшовиків, як Бухарін, Ріков, Троцький, Муралов.

Член партії з 1906 року і видатний її теоретик Микола Бухарін в дні „жовтня“ був членом виконкому московського комітету партії та одним із керівників повстання більшовиків у Москві. 1938 року Бухаріна розстріляв Сталін. Але коли і Сталіна вже нема, а за т. зв. „колективного керівництва“, про ролі Бухаріна не говорять.

Олексій Ріков, член партії з дня її утворення, в жовтні був одним з організаторів і керівників збройного повстання. І відразу після перевороту став наркомом внутрішніх справ. 1938 року Рікова розстріляв Сталін. Але й тепер про Рікова не говорять ні слова?

Далі. Лев Троцький. Сам Сталін 1918 року писав у „Правді“ про Троцького: „В жовтневі дні Ролі Троцького була ледве чи менш значною, ніж ролі Лєніна.“ 1940 року Троцького забили в Мєхіко наймані убиєць. Тепер же ні в одній статті про ролі Троцького в жовтневих подіях нема ні слова.

Микола Муралов, член партії з 1903 року, в жовтні дні, член московського військово-революційного комітету і революційного штабу, а відразу після Октябрю командував військами Московської військової округи. 1937 року Муралова розстріляв Сталін. Але і тепер про Муралова, так само, як і про ролі Бухаріна, Троцького та Рікова в жовт-

Колгоспник: Добре, що знайдено вихід у світові простори, а то був би повісився.

Зречення „раю“

Угорський комерційний представник в Уругваї Габор Ковач звернувся до уругвайського уряду з проханням про політичний притулок. Ковач підписав невому перевороті не говориться ні слова.

Ми не зацікавлені в тому, щоб рятувати репутації таких людей як Бухарін, Ріков, Троцький, Муралов. Ми просто запитуємо — чому теперішнє керівництво на XX з'їзді КПСС так багато говорило про потребу об'єктивного вивчення історії партії на основі історичних документів, а і далі лякує історичні факти, як це робилося за Сталіна?

каже Кравцев, „революційна практика не стояла на місці, а розвивалася“, то ви зовсім не є бажаний новатор, а ревізйоніст, бож намагається „переглянути й змінити певні традиції й установленості“. Отже, стає ворогом лєнінізму. Коли ж ви занадто обережний і тільки те й робите, що втовкмачуєте в свою й чужі голови становиче моменту, то ви зовсім не є розуміючий сучасник, а доктринер і, очевидно, ворог лєнінізму. Якщо ж у своїй політичній діяльності ви керуєтеся ідеологічними установленостями, есервіро ви не є надійним партійцем, бож це кидає на вас тінь догматика й противника лєнінізму.

Що ж воно є, ота вірна комуністична лінія й лєнінізм? Це щось невидиме, невизначене і взагалі поза уявою найгіршої ділячки має привілей найгіршого священика: щоб не сказав — запивай і дискусуй не буде.

А тепер таке. На XX з'їзді КПСС ніхто інший, а сам Хрущов про Жукова сказав так: „Сталін часто глузував з маршала Жукова. Насміхаючись з його успішних військових операцій, він все повторяв: „Жуков — оригінал. Він бере в долоню грудку землі, нюхає її й каже: „Так, ми можемо починати атаку“, або навпаки: „Плановану операцію треба відкласти.“ Я сказав тоді Сталінові: „Товариш Сталін, я не знаю, що займається цими вигадками. Це — неправда. Жуков великий військовик.“

від імені угорського уряду Імре Нодя кілька торговельних угод з уругвайським урядом. Після захоплення влади Кадаром, його спочатку залишили на його посаді, але незабаром замінили іншим представником угорського уряду. Ковач запропонував повернутися до Будапешту. У відповідь на це він заявив, що воліє залишатися в Південній Америці разом з дружиною та двома дітьми. Уругвай не підтримує дипломатичних стосунків з комуністичним угорським урядом. Обидві країни обмінялися свого часу представниками, функції яких мали чисто комерційний характер.

Тепер маршал Конєв у „Правді“ доводить, що військові здібності Жукова перебільшені, що він винний за багато промахів червоної армії, одним словом, що він ніякий командарм і характеристики його Сталіном була вірною.

Отже, Конєв заперечує Хрущова, вірніше, ревідує погляд визнаного авторитету, є своєрідним ревізйоністом. І нічого, це йому не перешкоджає бути правдивим лєнінцем.

Хороша, незрівняна комуністична діалектика!

Сказав учора слово і його зрозуміли, як „за“.

Сказав те саме слово сьогодні, і його зрозуміли як „проти“.

Залежить, чия бере. І лєнінізм, невидимий і неутяжний, завжди по боці того, хто пермагає.

І Кравцев напевно виріс ще перед аудиторією до не встановленого щавеного ступеня, якщо б просто сказав: „Вірну комуністичну лінію побачити дуже легко. Лєнінізм — це те, що привертється діючому першому секретареві сьогодні. Завтра ним буде те, що він скаже завтра. А післязавтра те, що скаже новий перший секретар. При зміні секретарів ваша вірність лєнінізму залежить від того, з якою швидкістю і вмінням ви викликатимете попереднього секретаря. Можє, в декотро з вас закрядеться сумнів і скаже, що це все схоже на не розбери-бери. Так от, не розбери-бери — це й є чистий лєнінізм.“

Після такого короткого слова кандидат наук Кравцев напевно зібрав би оплески, що й Сталін у мовзоліє скрикнув б із задрозости.

Вибачте, читаю, що я з'їхав на стиль анекдоти. Але, чи не про анекдоту я писав?

„Кості мільйонів твоїх братів і сестер, української політичної еміграції, крім і сльоз батьків і матерів, безліч замучених голодом, замордованих у тюрмах і концентраційних таборів неосвящені кров'ю“ — позивай до Тебе! Так само, як очі мільйонів жителів твоїх братів і сестер, замучених на комуністичній каторзі, звернувши до Тебе! Ім Ти присягав жити! Ім Ти кленся, ідути на Захід, шукати Правди й Волі для всіх, для обложеної окопантами робітничої і селянської класи — ім Ти кленся в вірності до останнього дихання!

Тож мусаш свого дотримуватися!

Іван БАГРЯНИЙ

Сорок років панування комуністичної партії в СССР скінчилися не тріумфом комунізму, а цілковитою катастрофою комуністичної ідеї. І сьогодні в Москві, на Червоній Площі святкує свої перемоги не комунізм, а махровий, найдикіший російський імперіалізм!

М. СТЕПАНЕНКО

Догматичний метод „соціалістичного реалізму“ далі придушує українську літературу

У зв'язку з розвинуванням Сталіна і т. зв. подоланням наслідків культу особи, в діяльній культурі й мистецтві, в союській пресі відродилося слово „догма“. Для окреслення цього слова „догма“, не розуміючи, що це слово „догма“, Пересичений підсовєтський громадянин, не розуміючи повного значення цих чужих слів, підсвідомо відчуває, що це якась чергова лайка, але значно слабша, ніж, наприклад, „космополіт“, „буржуазний націоналіст“, „дворушник“ чи „ворог народу“. Сучасному догматичному не загрожує „стенка“ або досмертна Колима, як це було за часів Сталіна, коли під догматиками розуміли переважно меншевиків та західних соціалістів.

„Краткий Філософський Словарь“, виданий Госполітздатом 1954 року дає такі пояснення до слів „догма“ і „догматизм“. „Догма — твердження, що сприймається сліпо, на віру, не критично, без урахування умов для його застосування. Догматизм — характеристичний для всіх теоретичних систем, що відстоюють віджиле, старе, реакційне і борються проти нового, яке розвивається. Догматичні соціальні теорії — ті, що не знаходять підтримки в дійсності, які розвиваються. Догматизм базується на розриві теорії й практики.“

Думаючи логічно, на підставі цих пояснень, можна встановити, хто ж є оті догматичні, які так часто згадуються тепер у союській пресі, особливо коли говориться про мистецтво й культуру. Догматичні — це ті сталіні, які беззастережно й сліпо вірили в кожне слово свого ідола; які не критично сприймали всі його твердження; які відстоювали віджиле, старе і реакційне; які боролися проти всього нового, що розвивається; це ті, які проповідували соціальні теорії, що не знаходили собі підтримки в дійсності; які жили в чаді т. зв. „теорії“, вигаданих їхнім вождем, відрвавшись від народних мас, від їхньої щоденної життєвої практики.

Відомо, що Сталін, проголошений його послідовниками найгеніальнішим у всіх науках і мистецтвах, за допомогою політрюків від літератури створив догму про „соціалістичний реалізм“. На вимогу Сталіна, що був тоді й уособленням більшовицької партії, Перший з'їзд союських письменників вніс цю догму, як невідклику вимогу в статут своєї організації.

Зацікавленої також за наказом партії. Саме визначення „соціалістичного реалізму“, як його записано в статуті, було зформульовано якраз як догму, як вимогу, як певного роду „план до двору“.

„Соціалістичний реалізм, — говориться в цьому статуті, — будучи основною метою союської художньої літератури і літературної критики, вимагає від художника правдивого, історично-конкретного відображення дійсності в її революційному розвитку. При цьому правдивість і історичність конкретності художнього відображення повинні поєднуватися з завданням ідейної перекрутки й виховання трудящих людей у дусі соціалізму.“

Ця „основа“, вимоглива „метода“ союської літератури була і залишилася догмою, догматичною метою. Про це свідчить хоч би ухвала останнього пленуму спілки українських письменників, в якій читаємо таке:

Прот. Д. ВУРКО

Хай серця ваші стануть храмом Церкви нашої

Осередком життя релігії є храм. Без нього, як місця спільної молитви вірних існувати й розвиватися релігії важко. Глибоко помилуються ті, які думають, що можна бути віруючим і обійтися без храму. Кожна людина — християнин є частиною Церкви Христової, а єдність цих частин здійснюється в храмі, через спільну молитву, і в церковному житті громади. Кожна така громада, парафія — це братерство в Христі, а всі вони разом — велика Христова громада — нація. Так український народ єднала впродовж віків Христова Церква. Коли додати до цього, що вона (Церква) дала нашому народові освіту й творила його національну культуру, то її значення в Україні надзвичайно велике.

Це врахував у своїй недолугій політиці союський режим. Від розгрому Української Православної Церкви, винищив її ієрархію та священників і зруйнував дощенту понад 12 тисяч храмів по містах і селах України. Це зроблено для того, щоб легше було союлізувати український народ, позбавивши його фактору духовно-національної єдності. Руйнуючи храми, ворог стирив з лиця землі культурно-історичні пам'ятки України, щоб молоді покоління, виховані на відрубаних афальшованій історії, не бачили й не знали тих пам'яток і вірили, що Україну культуру привнесли більшовики.

Під час війни совєти, рятуючися від розгрому німецькою армією, нібито дозволили релігії, чим фактично перетворили Церкву на апарат своєї політики.

Пленум вважає, що творча практика радянської художньої літератури Далеко випередила теоретичну розробку проблем методи соціалістичного реалізму...“

І. ГОЛЬДМАН

Новий сільсько-господарський податок і натиск на колгоспників

Говорить Радіо Визволення

20. серпня радіо „Визволення“ повідомляло про те, як „ошадкаса“ наступити на українських селян і які заходи застосовуються, щоб не залишити в розпорядженні селян жодного зайвого карбованця.

І справді, за перше півріччя 1957 року вкладали до ошадкаса на Україні збільшилися на півтора мільярда карбованців. Але з цієї суми на селянські виходи припадало тільки 300 мільйонів карбованців. Ця сума, на думку союської влади, недостатньо велика, бо вона залишала на руках селян великі суми. За даними статистичного звіту за згаданий період, колгоспники мали вийти на один мільярд карбованців більше, ніж у першу половину 1956 року. Отже, в них напевно приховані багаті сотні мільйонів карбованців.

Наші поборовавши підтвердилися раніше, ніж це можна було чекати, і до того в такій формі, яка свідчить про крайнє вороже ставлення уряду супроти колгоспників. Уряд не обмежився відкриттям нових додаткових ошадкасів для селян, щоб витягти від них грошові резерви. Цей захід здійснюватиметься, але цього ще мало. Ошадні виходи формально залишаються власністю вкладників і можуть бути, на їхню вимогу, повернені їм поки уряд не оголосить припинення сплатування вкладів з ошадкаса. Уряд вирішив позбавити селян грошових заощаджень цілком і повністю. Для цього він збільшив податок для колгоспів.

Користуючись хвилюваннями, викликаними випуском супутника, союський уряд без звичайного висвітлення

питання в пресі на початку жовтня цього року опублікував закон, за яким усі виходи сільсько-господарських податків з колгоспів об'єднуються в один ставок — 14% з грошових прибутків колгоспів, замість попередніх різних гатей.

Коли ближче розглянути закон — він виявляє величезний фінансовий тиск на колгоспи і — поборовавши, що призведе до поважного зменшення оплати за трудові.

Справді, всі грошові прибутки українських колгоспів нараховують приблизно 20 мільярдів карбованців. Ці прибутки, як відомо, утворюються від:

а) обов'язкових достав і продаж за державними купівельними цінами;
б) від колгоспної торгівлі за вільними цінами.

Від достав або продажу за державними цінами припадає близько 80%, тобто 16 мільярдів карбованців. Ця категорія обкладається за старим податком ставкою в 9%, а тепер в 14, тобто на 5% більше. Це становить суму на 800 мільйонів карбованців більше, ніж відбиралося досі.

Цілісність цього високотування грошей з селянських кишень, ще більше підкреслюється тим, що збільшений податок фактично анулює те підвищення державних купівельних ціл, яке було недавно передбачено, для нібито поліпшення становища селян і підняття їхніх інтересів до продукції.

Фіскалію — нібито партія хоче підтримати зацікавленість селян у продукції — має зберегти новий закон. Він каже, що податок з колгоспної торгівлі статистично розміром в 14%, замість сьогоднішніх 15. Але це зниження ставки навряд чи буде реалізовано, бо закон дозволяє республіканським урядам приховувати до цих ставок додаткові відсотки на користь республіканських органів. Можна очікувати, що прибутки з колгоспного ринку на Україні обкладатимуться ставкою 20%.

Хто сподівається, що тим, як вивертаються селянські кишені, коли погляди всіх мають бути звернені на небо, спостерігаючи рух супутника.

Антинародний закон

За повідомленням румунського радіо в Румунії запроваджена смертна кара за „розкрадання державного майна“. Відповідний закон уже затверджено т. зв. Національним зібранням Румунії. Крім того смертна кара запроваджується також за „обдумане вбивство“. До цього часу смертна кара у Румунії застосовувалася тільки за „злочини проти держави“, тобто за „злочини політичного характеру.“

Москва — фестивална

В серпні місяці цього року в Москві відбувся фестивал молоді. Й жодні лишні декорації фестивалю не закрили злиднів підсовєтського горожання від спостережливого ока учасників фестивалю — громадян вільного світу. На підставі цих знімок читач сам зробить коментарі.

Фота зроблені учасником московського фестивалю Гельмут Г. — з Вюртембергу.

Мілован ДЖИЛАС

Партійна держава

(З ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ

КНИЖКИ „НОВА КЛАСА“)

Механізм комуністичної влади, можливо, найпростіший, хоч він призводить до найвишуканішої тиранії і до найгрібнішої експлуатації. Простота цього механізму випливає з того факту, що лише одна партія, комуністична партія, є основою всієї політичної, економічної та ідеологічної діяльності суспільства. Все суспільне життя перебуває в застопі або рухається, відстає або змінюється залежно від того, що відбувається на партійних зустрічах.

За комуністичної системи народ швидко починає розуміти, що йому дозволено робити і що не дозволено. Закони і постанови не мають для народу особливо важливого значення. Важливі фактично і неписані правила, що стосуються взаємин між урядом та його підданими. Незалежно від того, що говориться в законах, кожний знає, що правління країною перебуває в руках партійних комітетів і політичної поліції. „Керівна ролля“ партії йде точно не визначена, але її авторитет твердо усталений у всіх організаціях і в усіх ділянках життя. Нема закону про те, що політична поліція має право контролювати громадян, але вона всемогутня. Ніякий закон не говорить про те, що суд і прокурори підпорядковані контролю політичної поліції та партійних комітетів, але насправді це так. Більшість людей знає, що це саме так. Кожний знає, що можна робити, а чого не можна і що від кого залежить. Люди пристосовуються до ситуації та до фактичних умов і звертаються до партійних органів, які перебувають під безпосереднім партійним контролем, як тільки їм потрібно вирішити будь-яке важливе питання.

Комуністична тоталітарна держава і нова класа зародилася тоді, коли комуністична партія підготувала революцію; комуністичні методи адміністрування й утримування влади та

кож були опрацьовані у той період... Тільки в комуністичній державі існує низка точно визначених чи зовсім невизначених посад, що зарезервовані для членів партії. Комуністичний уряд, хоча він класовий за своєю структурою, — партійний уряд, комуністична армія — партійна армія і держава — партійна держава. Кажучи точніше, комунізм схильний дивитися на армію і на державу, як на своє виключне знаряддя. Цей особливий, хоч неписаний закон, що тільки члени партії можуть стати працівниками поліції, офіцерами, дипломатами і займати інші важливі позиції чи що тільки вони можуть користуватися фактичною владою, створює особливу упривілейовану групу бюрократів спрощує механізм правління та адміністрування...

В комуністичній системі нема особливої різниці між урядовою працею і працею партійної організації; прикладом цього можуть служити взаємини між партією і політичною поліцією. Партія і поліція тісно переплітаються в своїй щоденній праці, різниця між ними полягає лише в фактичному розподілі праці.

Весь урядовий апарат побудований таким чином: Навіть у неополітичних урядових органах комуністи займають ключові позиції. Досить скликати партійні збори чи надрукувати статтю, щоб увесь державний і суспільний механізм прийняв у дію. Якщо будь-де зустрічаються труднощі, партія і політична поліція швидко виправляють цю „помилку“.

...Але є й інші специфічні риси, що допомагають викрити суть комуністичної держави.

Комуністична партія зобов'язана своїм особливим характером не лише тій обставині, що це революційна партія, що вона централізована, що в ній досить військова дисципліна і певні цілі

і так далі. Є й інші партії з такими ж самими рисами, хоч у комуністичній партії вони, можливо, сильніші.

Але тільки в комуністичній партії „ідеологічна єдність“, тобто єдиний світогляд і єдиний погляд на розвиток суспільства — обов'язкові для її членів. Ця єдність обов'язкова для тих членів, які працюють у вищих партійних органах. Інші, які стоять на нижчих щаблях, повинні тільки заявляти про свою підтримку єдиних ідеологічних поглядів і виконувати накази, одержувані ними згори. Однак помітна тенденція підтягати ідеологічний рівень членів партії які стоять на нижчих щаблях ієрархії, до рівня керівників.

Ленін не гадав, що всі члени партії повинні додержуватися однакових поглядів. Але на практиці він теж відкидав усі погляди, які здавалися не „марксистськими“ або „непартійними“, і знаходив для цього великі докази, — тобто він розглядав таким способом кожну точку погляду, яка не сприяла зміцненню партії в такому її вигляді, в якому він її задумав. Правда, та метода зводиться до пороху з різними опозиційними групами, якою користувався Ленін, відрізнялася від методу Сталіна: Ленін не вбивав своїх підпорядкованих, він „тілків“ приборкував їх. Доки Ленін перебував при владі, це існувало і свобода висловлювання і право голосу. Тоталітарна влада в усіх ділянках суспільного життя ще не запровадилася.

Сталін вимагав для всіх членів партії ідеологічної єдності, обов'язкових і спільних для всіх філософських та інших поглядів — відстоюючи до єдності політичної. В цьому фактично і полягає сталінський внесок до ленінського вчення про партію. Сталін опрацював поняття про обов'язкову ідеологічну єдність, ще в часи своєї молодості; за нього єдність стала неписаним законом усіх компартій і залишається ним і досі.

Югославські керівники додержувалися і додержуються ще й тепер таких самих поглядів. Вони і досі перебувають під впливом союського „колектив-

ного керівництва“ та органів інших комуністичних партій...

Що означає обов'язкова єдність у партії і до чого вона призводить?

Ті політичні наслідки дуже серйозні. Влада в кожній партії, і особливо в партії комуністичній, перебуває в руках її керівників та в руках вищих партійних органів. Обов'язковість ідеологічної єдності, особливо в централізованій і скруті залізної дисципліною комуністичній партії, неминує призводити до того, що центральне керівництво здобуває контроль над думаннями усіх членів партії. За часів Леніна ідеологічної єдності досягали шляхом дискусій на верхах партії; Сталін почав сам запроваджувати цю єдність. Тепер післясталінське „колективне керівництво“ вдовольняється з того, що поява нових соціальних ідей стала неможливою. Таким чином марксизм став теорією, яку визначають виключно партійні керівники. Нема іншого типу марксизму чи комунізму сьогодні, і розвиток будь-якого іншого типу ледає чи можливий.

Соціальні наслідки ідеологічної єдності були рішучо трагічними: лівістська диктатура була суворою, диктатура Сталіна стала тоталітарною. Значення всієї ідеологічної боротьби в партії означало кінець усіх свобод у суспільстві, бо окремі течії могли знайти собі вислів тільки через партію. Нестерпимість супроти інших ідей і твердження про гаданий виключно науковий характер марксизму були початком ідеологічного монополізації партійного керівництва, яка згодом перетворилася в цілковиту монополію влади над суспільством.

Ідеологічна єдність партії унеможливило незалежні рухи в середині комуністичної системи і в середині суспільства. Все залежить від партії, а не від суспільства, і контроль над суспільством, і в середині її нема ніякої свободи.

Ідеологічна єдність не подала відразу, а як і все в комунізмі, розвивалася поступово і досягала свого апогею під час боротьби за владу між різними фракціями партії. Не випадково, що під час піднесення Сталіна до влади в середині 20-х років від Троцького

вперше відкрито почали догматизувати, щоб він відмовився від усіх ідей, крім тих, що їх зформулювала партія.

Ідеологічна єдність партії — це духовна основа одноосібної диктатури. Без цього не можна навіть уявити собі одноосібну диктатуру. Ідеологічна єдність породжує і зміцнює диктатуру, а диктатура своєю чергою призводить до ідеологічної єдності. Це цілком зрозуміле: монополія ідей чи обов'язкова ідеологічна єдність — це тільки доповнення і теоретична маска для особистої диктатури. Хоч особиста диктатура й ідеологічна єдність були вже помітні на початку сучасного комунізму чи більшовизму, обидві ці риси твердо запровадилися щойно тоді, коли комунізм прийшов до влади, і, як тенденція та панівна форма, вони не зникнуть доти, доки не впаде сам комунізм.

Придушення ідеологічних розходжень між керівниками партії значило також фракції і течії в партії і таким чином знищило всяку демократію в комуністичних партіях. В комунізмі почався період „вождизму“: за ідеологію вважають тепер просто людей, які мають вплив у партії, хоч би вони не відзначалися особливим інтелектом.

Збереження принципу ідеологічної єдності партії — беззаперечна ознака збереження особистої диктатури або диктатури невеликої групи олігархів, які тимчасово працюють разом або зберігають рівновагу сил, як це відбувається тепер в СССР. Тенденція ідеологічної єдності можна спостерігати і в інших партіях, особливо в партіях соціалістичних на початку їхнього розвитку. Але в усіх цих партіях це тільки тенденція, в комуністичних партіях ця єдність стала обов'язковою. Обов'язково не тільки бути марксистом, потрібно прийняти тип марксизму, що його приписує партія і що він для неї бажаний. З вільної революційної ідеї марксизм перетворився в приписану догму. Як це було в стародавніх східних деспотіях, верхівка „думачить“ і приписує догму, а деспот є першожрецем.

Обов'язкова ідеологічна єдність, пе-

Трудящі СССР! Ідучи на „жовтневі“ ювілейні маніфестації, пам'ятайте про трудящих Угорщини й їхню антимосковську, антикомуністичну революцію! І пам'ятайте про їхню долю! Хай будуть ваші симпатії по боці тих, хто хоче свободи!

Присуд тиранії

Від редакції: В підготовці уторської революції письменник Ізлес грав провідну роль. Про його долю вже згадувалося в «УБ» в статті «Вони не здаються». Друковану книжку поезії написав ще в 1951 році і до революції вона тасомо циркулювала поміж уторським молоддю та студентством 2. листопада 1956 року поема появилась в уторській «Літературній газеті», життя якої утворилося після цього єдиного числа. Друкуємо поему в перекладі з англійської В. Бендера. Щоб зберегти думки й настрій автора, англійські перекладачі мусили жертвувати ритмом і римом. Український переклад, очевидно, мусить мати таке саме недотримання.

Там, де панує тиранія,
вона є скрізь і у всьому;
Вона не тільки в цій ганитівці,
не тільки у в'язничій камері,
не тільки в катівні,
не тільки в темноті ночі,
чи в голосі вартового;

Там, де панує тиранія,
Вона не тільки в промові прокурора,
яка розлягається, як чорний дим,
не тільки в зівзанні в'язня,
чи в їхніх міккамерних перестуках,
не тільки в холодному присуді судді
«Винний!».

не тільки в смертельно-короткому
«Увага! Вогонь!».

і не в моменті, коли трути кидається
в яму,
і не тільки в тасмо півдичісненніх
дверях,
в близьких шепотах,
в пальці, що змикає уста коротким
«Шш!»;

Вона не тільки у виразі обличчя,
що сурове, ніби припечатане гратами,

не тільки в муках болю, що ніс позв
цями гратами;
Тиранія не лише просочує хвалу людей,
що стоять вище і кричать «ура»
і «слава»;

Де є тиранія,
вона не лише в безкінечному хлопощі,
долонь,
в шумі оперних оркестр,
чи в суворих статуях тиранів,
чи в кольорах,
чи в картинах;

Вона не тільки в кожній вузькій рамі,
не тільки в пензлі маляра,
не тільки в шумі авта,
що м'ко копиться вночі
і зупиняється біля ваших дверей;

Там, де панує тиранія,
вона фактично — ваш компаньйон,
вона завжди присутня,
вона більше з вами, ніж ваш Бог
в старі часи;

Вона у виховних школах,
в батьківській пораді,
в материнській утішці,
у відповіді дитини незнайомцю;

Вона не лише в колючих дровах,
не лише на полицях книгарні,
не лише в гіпотичних гаслах,
вона є скрізь;

Вона в прощальному поцілунку,
в словах дружини, що з переляком
питає:
«Коли повернешся додому, дорогий?».

вона в привіті «Як живете?»,
в рукопису, що є контактом двох
заморожених істот;

Вона в обличчі коханого,
яке раптово стає крижаним,
вона не тільки на допитах,
вона також у любовному призианні,
в солодкому спінні слів,
як муха у вині;

Бо навіть у ваших мріях ви не є самі;
Тиранія навіть лягає поруч вас
у вашу шлюбну ніч;
І вона була у ваших бажаннях раніше,
бо ви вже почали вірити,
що прекрасним є лише те,
що вже належало тирану;
В дійсності ви спали з ним,
думаючи, що пестили молодю;
Вона на тарілці і в шклянці,
у вашому носі і в роті,
в холоді і в мряці,
надворі і в хаті;

Ніби вікна відчинено
і кімната наповнилася запахом гнилі,
ніби дим наповнився горючим газом;

провадження тоталітарного контролю,
йому потрібно було їх знищити. Його
злочин супроти партії полягає в тому, що
він перетворив т. зв. «об'єктивну недру-
желюбність» — ідеологічні і політичні
розходження в партії — на особисту
привину окремих людей і груп, припи-
суючи їм злочини, яких вони не вчи-
нили.

Та це неминучий шлях для кожної
комуністичної системи. Метода запро-
вадження тоталітарного контролю чи
ідеологічної єдності може бути менш
жорсткою, ніж методи Сталіна, але суть
завжди залишається однаковою. Навіть
там, де індустріалізація не є формою
чи потребою для запровадження тоталі-
тарного контролю, як це було в Чехо-
Словаччині або в Угорщині, комуні-
стична бюрократія неминуче змушена
запровадити у відстані країнх
ту саму форму влади, яка була запро-
ваджена в Советському Союзі. Це від-
бувається не просто тому, що Совет-
ський Союз накладає цю форму цим
країнам, як підпорядкованим собі, а то-
му, що ця форма зв'язана зі самою сут-
тю комуністичних партій та з їхньою
ідеологією. Контроль партії над усім
суспільством, тотожність уряду й уря-
дового апарату з партією та право ви-
словлювати свої думки лише в суворій
залежності від влади і позиції, що її
займає та чи та людина в партійній
ієрархії, — це головні і неминучі риси
кожної комуністичної бюрократії, як
тільки вона приходить до влади.

Партія — це основа комуністичної
держави й уряду. Партія — це рушій-
на сила в комуністичній державі. Вона
об'єднує в собі нову класу, уряд, влас-
ність і ідеологію...

Маркс уявляє собі диктатуру проле-
таріату, як демократію в середині про-
летаріату і в його інтересах. Тобто як
уряд, в якому будуть різні соціалістич-
ні течії або партії. Єдина диктатура
пролетаріату — паризька комуна 1871
року, на підставі якої Маркс зробив
такий висновок, складалася з декількох
партій і серед них марксистська партія
була чималою, але разом з тим і нез-
начною. Але диктатура пролетаріату,

Коли ви говорите до себе,
ви в дійсності відповісте тиранії,
навіть у вашій уяві
ви є її в'язнем;

Молочний шлях над вами стає інакшим,
Він видається мілким полем
в прифронтовій смузі,
а кожна зірка — «волиця»;

Тиранія промовляє до вас в гарячці,
в звуках дзвінів,
вона лише з уст священника на сповіді,
з його проповіді,
і церква, парламент, катівня, —
це лише її стадії;

Ви просипаєтесь, відкриваєте очі,
і вона дивиться на вас, як хвороба,
і з місця заповнює ваш мізок;

Ви чуєте її в колесах потягу:
«Ти — в'язень, ти — в'язень» —
повторює вона,

на океані і в горах
ви дихаєте нею,
вона в блискавіці,
в кожному несподіваному шерекові,
в світлі,
в битті серця,
в спокої,
в збудженні,
в шепоті дощу,
в гратах, що виростають до самого неба,
в снігу, що білий, як стіна в'язниці;
вона дивиться на вас
навіть з очей вашого вірного пса;

І тому, що вона в кожній амбіції,
Завтра вона є у вашій,
Вона в думці,
в кожному вашому жесті;

Як ріка пливе своїм річищем,
так ідете ви за нею
і берете участь в її творенні,
стаючи в'язнем і наглядачем...

І вкортці ви не розумієте значення
життя,

не розумієте для чого хліб і м'со,
для чого кохання, бажання
й солодке самозабуття;
Раб сам творить ярмо й несе його;

Коли ви їсте, ви ковтаєте тиранію,
для неї родите дитину,
бо там, де тиранія,
кожний стає кильцем в її ланцюгу,
нею тхне від вас,
бо ви самі — тиранія;

Там, де панує тиранія,
все є марним,
навіть пісня, навіть ваші тасмні осяги,
бо тиранія випереджує вас
і чекає біля могили ваше тіло;

Вона опрелділює, ким ви були,
і змушує інших вірити в цю

характеристику,
отже й останки ваші переходять на
службу тиранії.

На нашій, не своїй землі...

Кругом бігом

І трапляються у шферів такі зустрічі...
— Агов, Степане! Куди йдеш? Що несеш?
— Іду в Станіслав. Везу з Яблунівки ап-
ляни артілі Імени Франка. А ти, Іване, куди?
— В Яблунів. Везу туди на продаж книж-
ки артілі Імени Франка.

Дивлюсь?
Це дивте багатьох. Яблунівська артілі ім.
Франка пробіла чудові книжки. Іх можна
бачити в магазинах далеко за межами об-
ласті. Продають ці ж книжки і в самому
Яблуніві. Але... потрапляють вони туди,

об'їздивши півсвіта. Прямо з Яблунівської
артілі в яблунівський магазин передавати кни-
жки на продаж не можна.

Чому?
А тому, пояснюють самі книжкарі, що так
закотіла чиясь ліва нога.

Чия не нога — книжкарі не знають. Іх
тільки відома, що не нога — керівні, і пла-
зять вона комусь із працівників Укрхудож-
промспілки. Саме Укрхудожпромспілка й є іні-
ціатором опак безглуздя зустрічних пере-
везень.

Водограй

Шкода нам тих, хто ще ні разу не
бував у П'ятихатках на Дніпропетру-
щині. Чудове містечко. Впорядкований
районний центр. Багато є в ньому
цікавих, мальовничих місць.

Та, мабуть, найвишарніше місце —
центр райцентра. Особливо узимку.
Надворі хуга, мороз, а на централь-
них вулицях П'ятихаток б'ють фонтани.

Та хіба ж такі б'ють!
Вода з цих фонтанів заливає вулиці.
Розливається на шляху.

Ціла халепка з цими фонтанами. Во-
ни б'ють із труб водопроводу, прок-
ладеного від водної магістралі заліз-
ничного вузла до окремих підприємств
та організацій міста.

Замінити б поржавілі труби водо-
проводу, відремонтувати б його —
та нікому. На одному кінці його стоїть
Михайло Мартинович Гусаров і
кричить:

— Я — це я, начальник водопоста-
чання залізничного вузла, а водопро-
відна магістраль — не моя. Вона ле-
жить на території Заїкіна, хай він її
ремонтують.

— Ну й що з того, гукає з другого
кінця завідувач П'ятихатським міськ-
комунгоспом Яким Зіновійович Заїкін,
— що магістраль на моїй території!
А на балансі в комунгоспі вона не лі-
читься. Ремонтувати її не будемо!

Отак і перегукуються вже не пер-
ший місяць.

А фонтани — б'ють... А вода —
тече...

Будинок руйнується

Наша сім'я проживає в будинку № 23 по
вулиці Кірова в Одесі. З почуттям трагич-
ного уже не перший рік ми бачимо, як через не-
дбалість житлоуправління Сталінського рай-
ону міста ця капітальна споруда руйнується.

Дві стіни в нашій квартирі завжди вогні,
вони не просихають, навіть влітку, вогкість
переходить на сусідні стіни та стелю; повіт-
ря в квартирі затіла. Причиною цього є те,
що в суміжному дворі, на вулиці Чкалова,
№12, впритул до нашого будинку навалено
багато будівельних відходів і сміття. Під час
дошів це звалище ламає і волога проникає
в наш будинок.

Ось уже десять років прошу я райжитло-
управління вивести сміття з сусіднього дво-
ру, запобігти руйнуванню будинку. Але,
крім обіцянок, нічого не добився.

Ф. САЧКО,
художник.

Грамотії „висшої якості“

Малій Сашко шойно навчився читати.
Ото тепер усе, що з друкованої продукції
потрапляє до його рук, негайно прочитується
уголос.

Сашко сидить з якийсь папірцем і по літе-
рах складає: в-и-с-ш-о-і-я-к-и-с-т-і-ї.

— Ти неправильно читаєш, — зауважує
бабуся. — Треба „висшої якості“.

— Еге, багато ти знаєш, тут так написано,
— бучить хлопечко.

— Та хто не так пише? Ану веси сюди!
Бабуся відшукє окуляри і бере з рук
Сашка наклеюку від кремзона, пляшку якої
вони вчора купили.

Ось я тобі зараз правильно прочитаю...

Але глянувши на папірць, бабуся тільки
руками розводить. На пахлеїспі справді-таки
написано „висшої якості“, „Харчовик“ за-
мість „Харчовик“, Облхарчопромспілка“ за-

мість „Облхарчопромспілка“, „Керчгоспін“,
а не „Керчдержарук“, як слід було б. Та й
„крем-сола“ треба писати через рисочку, а
не окремо.

Тоді встрає в розмову сусіда, яка чула,
що зять чатає у „Літературній газеті“, ніби
буде створена комісія для упорядкування
правопису.

— Ото вже, мабуть, за новим правописом
і написано, — каже вона.

В. ШАДУРА.

Короткі сигнали

Ще в минулому році в селі Ново-Григорів-
ка, Долинського району, Кіровоградської
області, почали будувати водопровідну баш-
ту. Та будівництво й досі незавершено.

В. ОЛЕКСИНОК.

рейшовши через різні форми і фази,
залишається і досі найважливішою ха-
рактеристичною рисою більшовицьких
чи комуністичних партій.

Лікби ці партії не являли собою в
той же час початок нових клас і якби
в них не було особливої історичної ро-
лі, ця обов'язкова ідеологічна єдність
не могла б у них існувати. За винятком
комуністичної бюрократії, ніяка класа
й ніяка партія в сучасній історії не дося-
ли цілковитої ідеологічної єдності. Ні од-
на класа, ні одна партія не мали за-
дання реорганізувати все суспільство,
головно політичними й адміністратив-
ними засобами. Для виконання такого
завдання потрібна абсолютна, фанатич-
на віра в правильність і шляхет-
ність поглядів партії. Це завдання ви-
магає виключно жорстоких заходів
проти інших соціальних груп та вираз-
ників іншої ідеології. Вона вимагає та-
кож ідеологічної монополії над суспіль-
ством і абсолютної єдності панівної клас-
си. З цієї причини комуністичним пар-
тіям потрібна була виключна ідеоло-
гічна єдність.

Після того, як ідеологічна єдність
запроваджена, вона набирає такої ж
сили, як першій-ліпшій пересуд. Ко-
муністи виховуються на тій ідеї, що
ідеологічна єдність або приписування
ідеї згори — це святиня, і що створен-
ня фракцій у партії — це найбільший
злочин...

Цілковитий контроль над суспіль-
ством не міг бути здійснений без при-
мирнення з іншими соціалістичними
групами. Ідеологічна єдність, своєю
чергою, можлива лише шляхом примир-
нення в лавах самої партії. Ці явища
відбуваються майже одночасно; в уяві
прихильників тоталітаризму вони зда-
ються «об'єктивно» ідентичними, хоч
перше з них це примирення нової клас-
си зі своїми супротивниками, а друге —
це примирення в середині правлячої
класи. Сталін чудово знав, що Троць-
кий, Бухарін, Зінов'єв та інші зовсім
не були закордонними шпигунами і
являлися «соціалістичної батьківщи-
ною». Але у зв'язку з тим, що їхній роз-
ходження з ним явно затримували за-

яку переводив би сам пролетаріат — це
найчистіша утопія, бо жодний уряд не
може діяти без політичних організацій.
Ленін передав диктатуру пролетаріату
до рук однієї партії — своєї власної.
Сталін перетворив диктатуру пролетарі-
ату на свою власну владу — власну
диктатуру в партії і в державі. Після
смерті комуністичного володаря, його
спадкоємці, користуючись формулою
«колективного керівництва», змогли по-
ділити владу поміж собою. В усякому
разі, диктатура пролетаріату — це або
утопіяна ідея, або функція, яку виділи-
ли для обраної групи партійних керів-
ників.

Ленін гадав, що російські ради «ос-
танне відкриття» Маркса, були дикта-
турою пролетаріату. Напочатку через
їхню революційну ініціативу і за участі
мас, здавалося, що це було справді
так. Троцький також вважав, що ради
були сучасною політичною формою, та-
кою ж як парламенти, що зродилися
наслідком боротьби проти абсолютної
монархії. Але це була ілюзія. З револю-
ційних органів ради перетворилися в
органи зручні для тоталітарної дикта-
тури нової класи або партії.

Так було і з ленинським демократи-
чним централізмом, і в партії і в уряді.
Доти, доки в партії дозволялися від-
криті суперечності, можна було говори-
ти про централізм, хоч і не дуже де-
мократичний. Але коли створена тоталі-
тарна влада, централізм зникає і йо-
му на зміну приходить грубий деспоти-
зм олігархії.

З цього можна зробити висновок, що
існує постійна тенденція перетворення
олігархичної диктатури на диктатуру
одноособову. Ідеологічна єдність, неми-
нуча боротьба у верхівці партії і вим-
ого системи в цілому — все це призодить
до одноособової диктатури. Керів-
ник, який разом зі своїми прибічниками
піднімається вгору — це той з керів-
ників, який найліпше може висловити
і захистити інтереси нової класи в да-
ний час.

За інших історичних умов і в іншій
історичній обстановці також виявля-
ється прагнення до одноособової дикта-

тури. Так, наприклад, усі сили країни
мусять підлягати одній ідеї й одній во-
лі, коли переводяться інтенсивна інду-
стріалізація або коли країна прова-
дить війну. Але існує також і чисто ко-
муністична причина для одноособової
диктатури: влада — це головна мета і
засіб для комунізму в цілому і для
кожного окремого комуніста. Серед
комуністів прагнення влади неперемінне
і неоситне.

Комуністичні керівники завжди
схильні до розкошів в особистому житті.
Це щось таке, чому вони не мають
сил протиставитися поперше через
людську вдачу, а подруге, тому, що
перебуваючи при владі, вони бажать
бути прикладом могутності і блиску.

Кар'єризм, надуживання і жадоба
влади неминуча, як неминучий і розк-
лад... Це особливий вид розкладу, зас-
нований на тому, що правління кра-
їною перебуває в руках однієї політичної
групи і що від цієї групи залежать
усі привілеї. «Турбота про людей» —
призначення їх на вигідні посади і на-
давання привілеїв, є неминучими. Та
обставина, що уряд і партія тотожні з
державою і фактично партія тримає у
своїх руках усю власність, створює
становище, за якого комуністична дер-
жава розкладає сама себе, оскільки
вона неминуче створює привілеї і па-
разитарні функції.

Один югославський комуніст дуже
виразно описував ту обставину, в якій
перебуває більшість комуністів. Він
казав: «Я роздираюся на три частини.
Я дивлюся на тих, у кого є ліпші авто-
машини, ніж у мене, і мені здається,
що вони не були віддані партії і со-
ціалізму, ніж я. Але я дивлюся та-
кож зверху вниз на тих, у кого нема
автомашини тому, що вони її фактично
не заслуговують. І я задоволений, що в
мене є власне авто».

Очевидно, ця людина не була справ-
жнім комуністом. Він — один із тих,
хто став комуністом лише тому, що був
ідеалістом, а тому і які розчарувалися
у комунізмі, намагаються бути задово-
леними тим, що вони могли б одержати

наслідком звичайної бюрократичної
карьері. Справжній комуніст — це лю-
дина, в якій сполучуються фанатизм
і необмежене прагнення влади. Тільки
такі люди — справжні комуністи. Інші
— це ідеалісти або кар'єристи.

Оскільки комуністична система побу-
дована на адмініструванні, вона мусить
бути бюрократичною і мати сувору
ієрархічну організацію. В комуністич-
ній системі, навколо політичних керів-
ників і партійних органів створюються
замкнуті групи. Всі політичні рішення
об'єднуються в боротьбі в цих рамках
вузьких груп, в яких квітне фамільяр-
ність і дух класу. Найбільша інтим-
ність помітна в найвищій групі. Інтим-
ні вечори, поїздки на поховання, роз-
мови між двома або трьома людьми —
це умови, в яких вирішуються най-
важливіші державні проблеми. Збори
партійних організацій, урядові наради
і з'їзди — служать тільки для того,
щоби робити офіційні заяви і надати
всьому цьому уяву суспільної думки.
Вони скликаються для того, щоб офі-
ційно затвердити те, що раніше було
вирішено в інтимному колі.

Комуністи дивляться на державу або
на уряд так, ніби це їхня власність...
Ті ж самі люди, ті ж групи, які в се-
редній партії тримають себе просто і
фамільярно, робляться сухими і пиха-
тими, коли вони діють, як представники
держави.

Це можна порівняти з монархією,
яку однак ніяк не можна назвати осві-
ченою. Сам диктатор не вважав себе ані
монархом, ані диктатором. Коли Сталін
називався диктатором, він сміявся.
Він вважав себе представником колек-
тивної волі партії. До деякої міри він
мав рацію — навіряд чи хто інший в
історії мав таку владу. Сталін, як і ін-
ший комуністичний диктатор, розумів,
що якби він відійшов від ідеологічних
основ партії, від принципу монополії
нової класи, від права розпоряджатися
народним майном, від тоталітарної вла-
ди олігархії — це неминуче призвело
б до його повалення. Сталін навіть не
міг подумати про відступ, бо він сам
був представником і творцем цієї си-

Стор. 4

Знищення маршала Жукова — це „жовтневий“ подарунок прибічників сталінської диктатури, це удар в обличчя всіх тих, хто вірив у якісь зміни та сподівався демократизації тоталітарного режиму

В комуністичних тюрмах

Знаменита угорська комуністична тюрма, проти якої була скерована злість народу під час повстання, сьогодні вже знову падає. Хоча репресії проти неї тривали довго, вона залишилася живим свідком того, що сталося в Угорщині. Хоча репресії проти неї тривали довго, вона залишилася живим свідком того, що сталося в Угорщині.

В 1952 р. вихваляв Ракоші здібності угорської тюрми, проти якої була скерована злість народу під час повстання, сьогодні вже знову падає. Хоча репресії проти неї тривали довго, вона залишилася живим свідком того, що сталося в Угорщині.

В спеціальному звіті ОН щодо ситуації в Угорщині стверджується, що АВГ (угорська тюрма) за своєю назвою мала б слідувати за порушеннями лише державної безпеки, а насправді ж доведено, що АВГ займалася обороною комуністичного режиму, зокрема обороною тих осіб, які тримали владу в своїх руках.

Режим надав тюрмі поліції, кількості членів та інформації якої постілю зростали, необхідне право діяння. «Уформована служба безпеки берегла публічні будинки, а цивільні службовці змішувалися з цивільним населенням. Увесь склад тюрми поліції був привілейованою групою і жив у помітно добрих матеріальних умовах. Знаменита на раштою народна тюрма поліції являла собою державу в державі, і була

призначена для того, щоб терором та приниженням тримати парі під контролем.

Під час повстання знайдено повстанців по капіляріях АВГ «морі» спинами з інформаційними та звідомленнями майже про кожного мешканця країни. Знайдено багато знайомих про телебачення, й інші приватні розмови населення, й інші приватні розмови населення, й інші приватні розмови населення.

Сьогодні, як і в минулих 10-х роках, планує в Угорщині терор тюрми поліції як відкритого так і прихованого способу. В звіті спеціальної комісії ОН бу. В звіті спеціальної комісії ОН бу. В звіті спеціальної комісії ОН бу.

В Угорщині комуністи прийшли до влади в 1947 р. і за цей час тюрма поліції вимордувала десятки тисяч невинних людей, безліч інших депортовано в примусові табори праці, а тисячі інтерновано.

В звіті спеціальної комісії ОН наводиться цілий ряд злочинів комуністичної тюрми угорських комуністичних тюрм протоколів, які достатньо висвіт-

люють усі методи праці угорської комуністичної тюрми поліції.

Предсудок однієї робітничої ради, який утік під час угорського повстання на Захід, розповідає: «У в'язниці осовано мою праву руку з мого лівого плеча і залишено мене в маленькій, темній камері самого. Це було зимою 1950 р. Камера була не опалена. Я мав на собі, крім спідньої сорочки, лише одну сорочку, короткі штани та червоні боти, а тому, що не міг рухатися, мені було страшно холодно. Штани пішли 24-х годин мені дали маленького кусок хліба, близько 200 грамів. Коли я пробував у темряві свої камери рухатися, то сконані руки й ноги облиналися кров'ю. Описав переведено мене до іншої окремої камери на верхньому поверсі. Тут було вже освітлено. Мене почали харчувати нормальною їзичиною пайкою, і навіть була нагода рухатися. Через 24 години мене перевели знову в темну пивницю, і такі варіанти повторювалися ще і ще...»

Один механік розповідає: «Під час переслуховання у в'язниці АВГ тортувала мене двома різними способами. Мені вибили всі зуби і не давали зовсім нічого їсти. Протягом 6 з половиною місяців тримали мене в такій камері, де я не міг ні обмітисся, ні очиститися. Я мав лише один тоненький коф. Так я сидів увесь час, доки не приготували проти мене обвинувачення. Пізніше залякували мене репресіями проти моєї родини. Мене пробували гіпнотизувати та лякати показом виконання смертного вироку, щоб цим зламати мою волю і змусити мене до підпису фальшивого обвинувачення проти мене. При цьому «догляд» я сидів так, що в грудні важив усього лише 46 кг.»

Колишній професор університету, функціонер і член комуністичної партії, розповідає таке. «...Перші три дні мого ув'язнення залишено мене зовсім самого. Все від мене відібрали і замкнули мене до пивниці. Протягом трьох днів я стукав кулаками в двері й кричав: «Що це має означати? Що ви від мене хочете?» Шойно тоді викликали мене до себе, знайомий мені, один полковник, який приїхав в 1946 р. з Москви. Цей зажадав від мене, щоб я признався, що я зрадник, хоча подробиць обвинувачення проти мене мені не сказав... Від 1949 р. до жовтня наступного року, майже 18 місяців, я сидів у камері, розміром приблизно 1,5х2 м, один чи два поверхи під землею. Часом стояла в камері вода аж до кісточок. Коли я захворів, переведено мене до іншої камери і підвипили харчову пайку, але мене тримали, винятково, самого. Одного разу на кілька днів додали ще когось у мою камеру, і я думаю, що цей хтось хотів від мене дещо дізнатися. В міжчасі переслуховання продовжувалися, головню в перших місяцях мого ув'язнення. Камера була освітлена день і ніч.

Я можу сказати — і ті, що були ув'

Спостережник — розвідникові

При кінці липня 1941 року наш ешелон в кількості 6000 воїнів прибув із Кавказу на поповнення 61-ї стрілецької дивізії.

Вивантаження було в лісі. Відстань, близько 50 км, до передової йшли пішки.

Мені, персонально, доводилось перекочувати через місто Рогачів. Воно дійсно було спалено. Тільки ким? І за що? — розвідник промовчав. Отже, місто Рогачів знаходиться на правому березі Дніпра у відстані приблизно 10—12 км. Німці, відступивши з лівого берега, вирішили дати генеральний бій на правому березі. З тактичних міркувань були дуже вигідні. У той момент розрив між фронтами був досить великий, часом доходив до 20 і більше кілометрів.

Місто Рогачів залишалось у невтральній смузі. Советська розвідка працювала досить зле, або вірніше зовсім не розвідувала. Командування було просто в паніці з підбором кадрів для розвідки, підбирались розвідники з найбільш надійних воїнів, але і це не давало бажаних наслідків. Розвідка здавалась у полон, не бажачи залишити партію й уряд. Розвідник Трилов Флор сам признається, що був полонений.

Дніпро форсували лише легкі советські частини й піхота, артилерія зайняла позиції вздовж лівого берега. Цивільне населення з м. Рогачова було евакуйоване, крім тих що поховались. Лишилися деякі старі та малі.

Советська артилерія, наносячи «сокрушительний удар по врагу», стерла з лиця землі це ні в чому неповинне білоруське місто, разом із залишками цивільного населення.

Мені після цього епізоду доводилось бути на багатьох фронтах і другу війну закінчувати в лавах французької армії аж в Альпах, але такого безжалісного нищення живого й мертвого не приходилося бачити ніде. Вої за правий берег були дуже завзяті й криваві в рукопашних сутичках.

Другий досить похвальний для советського солдата варіант, — це російська чи советська хвальба — німці бояться багнета. На підступах до Рогачова ця легенда цілком скапітулювала. Німці

не те, щоб тікати від багнета, а енергійно на нього наступали, відкриваючи гуртовий огонь з автоматів. Від цього потію советська піхота понесла величезні жертви в людях. Советський воєк морально заломився й мусив здаватися. Після такої апробації німці зайняли обороту 17—18 км від Дніпра на правому березі. Назустріч їм у віддалі 300—500 м оповилася советська піхота й фронт стабілізувався. Така ситуація тривала аж до 16. вересня 1941 р.

Знявшись з оборони пообіді 16. вересня 1941 р., ми мали завдання відступати тільки на лівий берег. Фактично відступали в хаотичному порядку, одна частина випереджаючи другу, поки втратили всякий лад.

Німці дійсно зробили легендарний тактичний маневр. Прорвавши лінію советської оборони в Смоленському і Вітебському напрямку, вийшли в запліти советським арміям й поставили під загрозу Москву.

Наш корпус німці теж випередили, прорвавши лінію оборони з лівого флангу через м. Жлобін. Такими чином, ми опинилися у мішку, який німецькі війська завізували десантними групами парашутистів. Пізніше німецьке зведення констатувало, що під Гомелем було полонено 98 000 солдатів советської армії. Це може бути правдою, тому що наш уявський корпус там залишився.

Розвідник Трилов Флор Фролович у газеті «За повернення на «родину» (в білоруській мові), що виходить під редакцією ген. Міхайлова, пише: «Я з групою 5 чоловік 2 місяці блукали по лісах і болотах, і аж у вересні місяці, в один холодний день, промочив до рибця, здався в полон. «Правдоподібно, він із своєю п'ятіркою подався з армії за два місяці раніше.

Правдою є, що він, «евакуйованись» раніше, забігав далі на схід, тому й був у таборі полонених у м. Борисові. Моїм першим пунктом були Кобилічі, потім м. Бобруйск і останній стаціонарний табір Острова Мазовецької.

Нічого «товаришу», нам же доведеться зустрітись. Я ще повернусь і не сам. І потім поговоримо про «доблесть» советського розвідника. Незабудуй, нещасний партійний підлазничик, — ми ще повернемось. СПОСТЕРЕЖНИК

знієні зі мною, напевно підтвердять, що не таким страшним був час нашого фізичного мучення, як та наша самота. Це звучить якось парадоксально, і я не хочу сказати, що фізичне мучення мене задовольняло, але мені якось легше, коли мене витягнули і штовхали на всі боки. При цьому я бачив людей і міг якось себе оборонити. На поверсі в'язниці можна було жити, а в пивниці я мене засудили і повісили, чи ні, я лише надіявся, що може ще хоча трохи покращає. Я думав, що може побачу людей, вже як не у в'язниці, то принаймні на переслухованнях під час судової розправи.»

Мене переконували, що я, як справжній комуніст, мусу принести жертву в ім'я майбутнього. Мені казали, що я вступив до партії як вона ще була, під час німецької окупації, нелегально. Мені пригадували, що я колись готовий був за волю своєї батьківщини віддати життя. І цю волю, казали мені, може забезпечити лише комуністична партія, яка тому тепер переживає труднощі, що в її рядах перебувають зрадники. Хоч я, може, й не є зрадником партії, але я тепер маю нагоду партії допомогти. Разом з цим казали мені, що я не буду змушений віддати своє життя; що вони самі все обговорять і тоді вирішать, який вирок має суддя проголосити, а після проголошення вироку мене перевезуть до поселення невідомо куди й там я матиму можливість тримати постійний контакт з своєю родиною, зможу читати, працювати та матиму все, за винятком волі.

Якщо я не захотів би підписати виготовленого проти мене обвинувачення, то це буде доказом того, що я не хочу виконати партійного наказу, який мав би бути моїм найпершим обов'язком. Своєю відмовою я доведу свою ворожість супроти партії, а партія ворогів мусить карати суворо. А якщо я своє обвинувачення підпишу, то зі мною нічого не станеться.

Врешті, по 18-х місяцях ув'язнення, я

підписав виготовлене проти мене обвинувачення, не задумуючись над тим, чи це обвинувачення правдиве, чи фальшиве. Мені здавалось, що я вже більше не витримаю. Я не вірив, що вони своїх обіцянок дотримуються, але я думав, що вони, — пообіцявши так багато, — принаймні дозвольть мені хоч час від часу написати до родини листа. Для мене було без різниці, чи вони мене засудять і повісять, чи ні, я лише надіявся, що може ще хоча трохи покращає. Я думав, що може побачу людей, вже як не у в'язниці, то принаймні на переслухованнях під час судової розправи.»

Відомий угорський письменник Георг Палочі-Говарт описує про своє ув'язнення тасмною поліцією так: «Протягом перших 3-х тижнів уживалось відомі методи для зламання — постійні переслуховання, знущання та позбавлення сну. Найгірше виявляється з силі мізок через брак сну.

Офіцери тасмною поліції випробували нові душевні та фізичні тортури майже кожного дня. Для знущання над нами були спеціальні команди. Я не хочу описувати всі ці муки, бо людському тілові можна заподіяти сотні методів страшні болю... Крім голоду, позбавлення сну, побиття та найгіршого понижження, лякали нас виснаженням наших жінок та дітей, лякали нас, що будуть їх мучити перед нашими очима. Ми часто чули крики жінок і дітей у сусідніх камерах.

Коли вже все це привело мене до найкритичного пункту, замкнули мене знову до пивниці, щоб тут продовжувати своє випробування. Тут докучало мені гостре світло, величезний холод та страшно мала камера. Щоденно я вимушений був 18 годин не спати, без книжок, без цигарок — з нічим, лише багато тисяч порожніх хвилих. Тут я й почав боятися збожевоління.» АД

Нова постава емігрантів до комуністичних катів

«Батько наражає своє життя в обороні своєї дощ». Під таким наголовком «Канадський ранок» в ч. 860. уміщує наступну новину з Торонто (Канада): «Щоденна преса в Торонті повідомляла, що принаймні 30 місцевих українців пригрозили советській амбасаді в Оттаві відплатою, коли б їхні рідні за залізною заслоною потерпіли тому, що вони не хочуть вертатися з Канади до Советського Союзу. Одним із них є 40-річний Павло Гаушаня, що вемігрував у Канаду по минулій світовій війні з таборів скитальців у Німеччині. І він подає, що советська влада тримає його 15-річну доньку Ксено, як заложницю, вимагаючи від нього вертатися на батьківщину. Цей українцев, писала «Торонто Стар», що був в Українській Повстанчій Армії, залишав репортажем, що його

лист до советської амбасаді не є пустою погрозою. «В минулих роках я двічі дивився в очі смерті в комуністичних тюрмах і тепер можу вмерти за свою доньку!» — сказав він.»

Мусимо відмітити, що це в основі нове ставлення еміграції до московських комуністичних провідників і людоловів. Це є єдина мова, яку вони розуміють і бояться її. (К)

Ми ще повернемось!

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Адреса редакції: München 50, Postschloßbach 89, Germany
Адреса адміністрації: Neu-Ulm/Donau, Industriestr. 14, Germany.

Надзвичайна сатира проти московського окупанта:
ВІДПОВІДЬ ЛЮДОЛОВАМ

ІВАН БАГРЯНИЙ

АНТОН БІДА — ГЕРОЙ ТРУДА

Повість про ДІ-ПІ • Розмір книги 272 ст.

Замовлення надсилайте до в-ва „УБ“, Neu-Ulm, Industriestr. 14. Також ввабуть в представництва „УБ“ по всіх країнах.

Всі прибутки з цього видання поступають у Фонд Спеціальної Комісії для боротьби з советським людоловством.

стали. Але він залежав від системи створеної за нього, і від думки партійної олігархії. Він нічого не міг зробити проти цієї олігархії, але й не міг бути без неї.

В комуністичній системі ніхто не може бути незалежним, навіть ті, хто належить до партійної верхівки і навіть головний керівник партії. Всі вони залежать один від одного і змушені стерпяти того, щоб невідійти від свого оточення, ідей і інтересів. За таких умов який сенс говорити про диктатуру пролетаріату за комунізму?..

Суть сучасного комунізму не можна було навіть виявити доти, доки він не показав її під час свого розвитку. Цей момент прийшов і прийшов тільки тому, що комунізм досяг визначної фази свого розвитку — своєї зрілості. Тоді стало можливим виявити суть його влади, його ідеології. В той час, коли комунізм ще розвивався і являв собою головним чином ідеологію, було майже неможливо побачити справжню його суть.

Щодо суті сучасного комунізму, то існує дві головні теорії: перша з них твердить, що сучасний комунізм — це рід нової релігії. В нашій аналізі ми вже визначили, що це не релігія і не Церква, хоч в комунізмі є елементи і того і іншого.

Друга теорія розглядає комунізм, як революційний соціалізм, тобто рух, який виник наслідком сучасної індустрії або капіталізму із пролетаріату та його злиднів. Ми вже бачили, що і ця теза тільки до деякої міри правильна. Сучасний комунізм виник у промислових-розвинених країнах як соціалістична ідеологія і як реакція на страждання мас трудящих за індустріальної революції. Але осягнувши владу у відсталях країнах, він перетворився в експлуататорську систему, яка протирічить більшості інтересів самого пролетаріату.

Комунізм і його суть постійно міняє свою форму. Без цих змін він не міг би існувати. Тому потрібно ввесь час вивчати ці зміни і робити глибоку аналізу очевидної істини.

Теорія, яка говорить, що сучасний комунізм — це вигляд сучасного тоталітаризму, не тільки накреслює істинну картину, але й найвірніша. Але застосування терміну «сучасний тоталітаризм»,

у тих випадках коли мова йде про комунізм, не так розповсюджена.

Сучасний комунізм — це той тоталітаризм, який має в собі три фактори для контролю над народами. Перший з них — це влада, другий — власність і третій — ідеологія. Всі вони монополізовані однією й єдиною партією, або, за моїм визначенням — новою класою, а зараз олігархією цієї партії або цієї класи. Ніяка тоталітарна система в історії, навіть у сучасній історії — за винятком комунізму — не змогла б включити одночасно всі ці фактори такого всеосяжного контролю над народом.

Якщо розглядати ці три фактори, то можна прийти до висновку, що влада — це той фактор, який відіграв і відіграє найповнішу роль у розвитку комунізму. Можливо, що один з інших факторів візьме верх над фактором влади, але на підставі сучасних умов, цього сказати не можна. Я вважаю, що влада все ще залишається головною рисою комунізму.

Комунізм виник поперше, як ідеологія, яка мала в собі зародок тоталітарної і монополітичної природи комунізму. Можна сказати з певністю, що ідеї не відіграють більше вирішальної ролі в пануванні комунізму над народом. Комунізм — як ідеологія, фактично віджив. Йому нема чого сказати більше світові. Цього неможна сказати щодо двох інших факторів — влади і власності...

Можна сказати, що влада фізична, розумова, ідеологічна або економічна — відіграє роль в кожній боротьбі, навіть в громадській дії людей. В цьому є доля правди. Можна також сказати, що в кожній політиці, влада, або боротьба за те, щоб осангнати владу й утримати її, є головною проблемою і головною метою. В цьому також є доля правди. Але сучасний комунізм — це не тільки влада, це дещо більше. Це влада особлива, влада, яка сполучає в собі контроль над ідеями, влада і власність — це влада, яка стала кінцевою метою (для комуніста).

Тепер советський комунізм, той тип комунізму, який існує довше інших і є найбільше розвиненим, пройшов через три фази. Це більш-менш правильно щодо інших типів комунізму там, де комуністи прийшли до влади — за ви-